

JÓESTÉ!

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
CALEA REGELE FERDINAND 64-66
TELEFON: 20-61

MINDEN ESTE MEGJELENŐ
FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP
Felelős szerkesztő: MAYER ANTAL

CLUJ, 1937. VI. ÉVFOLYAM
OKTÓBER 22.
244. SZAM

Péntek

A reménytelenség konferenciája

A Times Rómát, a Daily Mail Moszkvát vádolja a benemavatozási értekezlet sikertelenségéért - Olaszország újabb javaslata az önkéntesek kérdésében - Caillaux helyesli a francia kormány óvatos politikáját - Amerika minden kötelezettség nélkül vesz részt a kilenchatalmi értekezleten

Új megállapodás jött létre Valencia és Barcelona között Borzalmas méretű újabb csata folyik Sanghai körül

(LONDON.) (Reuter.) A benemavatozási bizottság tegnap délután ült össze e héten már másodszor, hogy megkísérje a reménytelenség látszó helyzet megmentését és a tökéletes szakadás elkerülését. A tanácskozást semmi jó vélemény nem előzte meg. A Times tegnapi számában a reménytelenség ülésének nevezte a tanácskozást, mert olyan ellentétek merültek fel, melyeket áthidalni szinte lehetetlen lesz. Olaszország — írja — nem akart áldozatot hozni és nem akarta, hogy a kérdést háromhatalmi konferencián intézzék el. A szomorú eredményért tehát egyedül Róma felelős. Ezzel szemben a Daily Mail Moszkvát nevezte meg, mint legfőbb akadályt és ez volt a véleményük a jobboldali francia lapoknak is. A diplomáciai munka azonban ennek ellenére sem szűnt meg, mert Eden a keddi ülés után és tegnap egész délelőtt tárgyal, csak hogy a hatalmakat a közeledésre rávegye. Ilyen hangulatban kezdődött az ülés, mely ismét három óra hosszat tartott és amelyről, miután folytatását határozták el, újra nem adtak ki hivatalos jelentést. A delegátusok nem is voltak hajlandók a tárgyalásokról felvilágosítást adni, egyedül a távozó cseh követ jegyzett meg annyit, hogy váratlan kedvező fordulat állott be. Ezt a fordulatot, amint az esti órákban a Stefani iroda közölte, az olasz javaslat okozta. Grandi gróf ugyanis a következőket terjesztette elő:

Olaszország hajlandó hozzájárulni ahhoz, hogy nemzetközi bizottság szálljon ki a harcokra, hogy megvizsgálja az ott küzdő önkéntesek számát, továbbá az onnan való elszállítás lehetőségeit. Hajlandó bejegyezést adni abba, hogy csak a jelképes visszahívási rendelkezés után ismertessék el a Franco frakció hadviselő joga és végül abba, hogy a londoni kormány a visszahívás módjait felől a két hadviselő féllel tárgyalásba kezdjen.

A Stefani iroda szerint Itália ezzel a javaslatával teljes egészében elfogadta a júliusi angol proposíciót és ha ezek után az ellenpárt még mindig kifogásokat emel, akkor a maga részéről levonja a konzekvenciákat és fenntartva teljes cselekvési szabadságát a saját belátása szerint fog eljárni. Oroszországnak az az álláspontja pedig, hogy Franco hadviselő jogát nem ismeri el semmiféleképpen, teljesen hidegen hagyja.

Az olasz javaslat hatása alatt az Evening Standard szerint a Plymouth lord

távollétében elnöklő Eden javasolta az ülés pénteki újabb összehívását, amit a delegátusok elfogadtak. A válság megoldása tehát újra későbbre tolódott, de annak megvalósulása most már nem látszik reménytelenné. Egyébként a spanyol kérdésben ma Londonban és Párisban minisztertanács lesz. A brit kabinetülésen Eden ismertetni fogja az olasz javaslatot, amiről valószínűleg az ugyancsak ma összeülő parlamentben is szó fog esni. A francia minisztertanácsnak is ez a legfontosabb program-pontja. A párisi politikai körök véleményét egyébként Caillaux volt miniszterelnök fektette le következő nyilatkozatában:

Kedvező mederben halad a német-francia közeledés

(BERLIN.) (Reuter.) Német politikai körökben rendkívül nagy fontosságot tulajdonítanak Francois Poncet berlini francia nagykövét és Neurath báró birodalmi külügyminiszter tárgyalásainak, melyek, amint a Völkischer Beobachter írja,

hivatva vannak arra, hogy a két nép közötti közeledést elősegítsék. A kezdetet erre Chaulepsnak a Macht und Wille című folyóiratban megjelent nyilatkozata adta meg. Ennek szellemében folyik most tovább a munka.

Amerika és a kilenchatalmi szerződés

(WASHINGTON.) (Reuter.) Roosevelt elnök legutóbbi nyilatkozatában kijelentette, hogy az USA elmege ugyan a brüsszeli konferenciára, de azon csak minden kötelezettség nélkül vesz részt.

Bethlen István londoni tárgyalásai (BÉCS.) Két bécsi lap jelentése szerint Bethlen István gróf volt magyar miniszterelnök legutóbb nagyfotosságu tárgyalásokat folytatott Londonban angol politikuskokkal. Megerősítésre váró hírek szerint az angol fővárosban dözött Sztójadinovics jugoszláv miniszterelnökkel is megbeszéléseket folytatott.

Egyre aggasztóbb a palesztinai helyzet

(LONDON.) (Reuter.) A Daily Express tegnapi cikkében megállapítja, hogy a helyzet a Szentföldön a brit kormány megnyugtató közleményei ellenére is egyre növekszik. Igen szomorú jelenség az, hogy ezt az eleinte könnyűnek hitt, földfelosztási tervet az arabságon keresztül az egész mohamedán világ nemzeti és vallási sérelemként fogja fel és a keleten olyan brit-ellenes hangulatot teremt, melyet leküzdeni egyre nehezebb lesz.

latkozatában:

A francia kormányt óvatos politikájáért szemrehányás nem érheti, mert az az út, amelyen halad, a békét szolgálja. Meg is kell maradnia emellett mindaddig, amíg nagyhatalmi érdekeit a Földközi tengeren valaki által sérelem nem éri. Csak akkor térhet át az öntézkedésre, amelyben minden biztonnal maga mellett fogja találni Nagybritániát is.

Calliaux e nyilatkozata kétségtelenül a spanyol területi integritásra vonatkozik.

Ha tovább is így fejlődnek a dolgok — írja a lap — Nagybritania nagyon könnyen végzetesen nehéz akadály elé jut és ezért már most mindennél fontosabb ennek a kérdésnek azonnali és gyors elintézése.

(JERUZSÁLEM.) (Reuter.) A palesztinai brit katonai parancsnokság rendeletére tegnap 18 községben megtörtént robbantásokat végeztek. Az elpusztított házak mind arab vezetők tulajdonai voltak olyanoké, akikről biztosan tudják, hogy szerepltek volt az elmúlt napok eseményeiben.

(JERUZSÁLEM.) (Reuter.) Egy társaságkocsira, melyen brit karhatalmi osztagosok utaztak, bombát dobtek. A bomba azonban tulkorán robbant és tőből leszakította a merénylő karját. Ugyanakkor több terrorista is megsebesült. Egy részüket letartóztatták.

(JERUZSÁLEM.) (Reuter.) Az állandóan cirkáló repülőgépek rábukkantak arra a beduin csoportra, mely napokkal ezelőtt megkísérelte az északi határon át a betörést. Üldözöbe vették a csoportot és szétszórta. Állataikat és egyéb ingóságukat elkobozták.

(JERUZSÁLEM.) (Reuter.) A kormányzó rendeletére országos fegyverrazia kezdődött az összes városok és falvakban. A fegyvert rejtőket ellen drákói szigorúságu rendeleteket adtak ki.

(LONDON.) (Reuter.) A főmufti bayruthi tartózkodása és a vele szemben elfoglalandó további magatartás ügyében állandóan folynak a diplomáciai tárgyalások London és Páris között. A francia hatóságok, bár a palesztinai angol főkörmányzósság elfogatási parancsot adott ki a főpap ellen, kiadatásától eltekintenek és ezt a brit kormány sem követeli. Mindössze az a kérése, hogy ne engedjék Szíriából eltávozni és

Egyiptomba menni. Amint későbbi híradás közli, London és Páris között tekintettel az arab érzékenységre, teljes az összhang.

Franciaország kiutasította a menekült spanyol hajókat (BAYONNE.) (Reuter.) A francia hatóságok a Bayonneba és a többi francia kikötőbe menekült spanyol köztársasági hajókat felszólították, hogy hagyják el a francia vizeket. Erre az intézkedésre az adott okot, hogy a menekült hajók többszöri kérésre sem voltak hajlandók a még köztársasági kézben levő spanyol kikötőkbe visszamenni.

Negrin és Azana megbeszélései (HENDAYE.) (Reuter.) Juan Negrin a valenciai kormány miniszterelnöke és a katalán kormány megbízottja tegnap kihallgatáson jelentek meg Azana elnök előtt és értesítették őt a valenciai és a katalán kormányok között létrejött megállapodásokról. Egyben közölték vele a kormány átköltözés módjait is.

Elesett Villa Viciosa (HENDAYE.) (Reuter.) Davila és Aranda tábornokok egyesült csapatai tegnap három oldalról támadva heves, de rövid ideig tartó küzdelem után elfoglalták Villa Viciost és a várost környező mintegy 30 kisebb-nagyobb községet, ami által szabaddá tették az utat Gijon és Oviedo felé. A támadók ezzel a haditénnyel eldöntötték az északi harcok sorát. Amint a későbbi jelentések közlik, a harcok során a nemzetiek Villa Viciósánál hatalmas hadizsákmányra és 4800 asturiai fogolyra tettek szert.

Elmenekült a gijoni védelmi tanács (IRUN.) (Reuter.) Belarmino Thomas és a védelmi tanács tagjai elmenekültek Gijonból. Ez a hír, amint a jelentések közlik, rendkívül lesújtólag hatott a csapatokra és valóssággal demoralizálta a Gijon védelmére tömörültek. Magában Gijonban, melynek eleste most már minden órában várható, minden rend felbomlott. A lakosság követeli a harc nélküli átadást, hogy megakadályozza a vérontást és a pusztulást.

A taragoniai tengeralattjáró meséje (HENDAYE.) (Reuter.) Amint Salamancából jelentik, a taragoniai kikötőben az egyik köztársasági buvárnaszádon serény átalakítási munka folyik. Állítólag úgy akarják átépíteni, hogy hasonlítson az olasz buvárnaszádokhoz, mert a Földközi tengeren aszárják felhasználni különleges célokra. Valenciából ezeket a híreket erőteljesen cáfolják.

Gijon lángokban (BIARRITZ.) (Reuter.) Tegnap hat szovjet repülő menekült érkezett Biarritzba, kik elöadták, hogy azért hagyták el Gijont, mert ott rettenetessé fajultak az állapotok. Az anarchoszindikalisták és a polgári lakosság között kitört a nyílt küzdelem, formális uccai harc folyik és a város fele lángokban áll.

A keleti események (SANGHAI.) (Reuter.) A tegnapi nagyarányu bombatámadásnak a nemzetközi negyedben is hatalmas anyagi károkat okoztak. A statisztikai kimutatások szerint a polgári lakosság közül eddig 2684 ember halt meg és több mint 5000 sebesülés történt a légi harcok következtében egyedül Sanghaiban.

Már TIRMAN

bebizonyosodott,
hogy kevés
pénzért jó
szövetet
csak

Posztóáruházában vehet. Nagy
választék n. i. kabát-szövetek-
ben. Sír. Reg. Marla 26.
TELEFONSZÁM: 17-60.

(SANGHAI.) (Reuter.) A déli órákban váratlanul nagy harc indult meg a Csapei és Lotien szakaszokon. A kínai haderő ugyanis megfelelő megerősítést kapva, heves offenzívába kezdett. A küzdelem kimeneteléről az esti órákig nem érkezett jelentés.

(NANKING.) (Reuter.) Az elmúlt 48 óra alatt Nanking repülőterét és katonai jellegű épületeit öt ízben bombázták. Japán jelentés szerint nagy, kínai közlés szerint jelentéktelen eredmény.

(PAOTAO.) (Reuter.) Teh herceg, a felállítandó belsőmongóliai ütköző állam kiszemelt uralkodója, jelenleg a kínaiak ellen harcoló mongol szabadcsapatok vezére, vezérkarával együtt, repülőgépen Paotaoa érkezett, ahol nagyfontosságú tárgyalásokat fog folytatni a japán hadvezetőséggel.

(TIENSIN.) (Reuter.) A Peking-Hankau vasutvonalmenti offenzíva japán részről sikerrel halad előre. A 25-ik kínai hadsereg megkísérelte ugyan a feltartóztatást, de véres küzdelem után az ellentámadást megfúszították.

(TOKIO.) (Reuter.) Indokínában a francia hatóságok engedélyt adtak fegyverszállítás és kivitelre. A szabadbáti hadianyagokat Kinába szállítják.

(SANGHAI.) (Reuter.) A küzdelem még mindig folyik. A kínai osztagok rohamot roham után intéznek a lotieni japán állások ellen, melyeket a japánok ezeideig még tartanak. Mindkét félnek tekintélyes embervesztései vannak.

(TOKIO.) (Reuter.) A japán külügyi hivatal értesülése szerint Sztalin felmondani készül a mongol-orosz meg nem támadási szerződést, hogy így lehetővé tegye azt, hogy Külsőmongólia Kína mellett avatkozhassék bele a harcokba.

Csehszlovák intervenció és német válasz a teplitz-schönauer incidens ügyében

(BERLIN.) (Reuter.) A berlini csehszlovák követ tegnap felkereste báró Neurath birodalmi külügyminisztert és interviuált nála a német sajtó rendkívül támadó hangja miatt, melyet a teplitz-schönauer események váltottak ki. Neurath külügyminiszter meglehetősen rideg választ adott, amennyiben kijelentette, hogy a történetek következtében kirobant hangneme mérséklése nem a kormány feladata és a béke megővására az lenne a legmegfelelőbb eszköz, ha a csehszlovák hatóságok nem adnának alkalmat a támadásokra.

Kun Béla pere

(MOSZKVA.) (Reuter.) Megerősítést nyert az a hír, hogy Kun Bélát Sztalin egyenes kivására letartóztatták és november 12-én bíróság elé állítják. A volt magyar szovjetvezért állítólag nem a trockijizmus, hanem még a magyar proletárdiktatura ideje alatt elkövetett bűntettei miatt fogták el. Ez utóbbi indoklás még megerősítésre szorul, mert tudvalevő, hogy Kun Béla spanyolországi tartózkodása alatt többször nyíltan trockijistának vallotta magát.

— Adományok. Tamboti Mihály (Apahida) részére köszönettel nyugtázzuk Kolossyné 50 lei adományát.

— Szakadéka zuhant az autó: 37 áldozat. Teheránból jelentik, hogy egy autóbusz a hegyek között a szakadéka zuhant: 21 utas meghalt, 16 súlyosan megsebesült.

Öltsége a bukaresti egyetem díszdoktora

Uralkodó családok

és világpolitikai jelentőségű személyiségek találkozója lesz a Mihály vaida tiszteleére rendezett sinai ünnepség

(BUCURESTI.) A fővárosi egyetem bölcsészeti tanácsa elhatározta, hogy szónoki érdemeiért Öfelségét és Miron Cristea patriarkát tiszteletbeli doktori címmel tünteti ki.

A Mihály trónörökös hadnagyi előléptetésével kapcsolatos ünnepségeken megjelennének az összes megyék kiküldöttjei, továbbá a városok polgármesterei. Ezeket különvonatokon viszik a fővárosból Szinájába, ahol az udvarmesteri hivatal nagy fogadási előkészületeket tett. Az ünnepségen többek között Angliát Sir Georges Jeffries tábornok és Arnold alezredes, Belgiumot Gaffinet báró, Lengyelországot Rüdiz Smigly lengyel hadseregfelügyelő, Trzeletzki alezredes és Krzekzkowski kapitány, Svédországot Hugo Montgomery de Cederschiöld tábornok és Sebastian Wilhelm de Then kapitány, Csehszlovákiát Sirovi tábornok hadseregfelügyelő és Marek őrnagy, Görögországot Marcos Dracas tábornok és Sterghiapulos ezr., Törökországot Mazlan Iskara tábornok képviselik. De jelen lesznek az ünnepségeken Pál-jugoszláv régensherceg, Gusztáv Adolf svéd herceg trónörökös, flandriai herceg, a belga király testvére. Franciaországot pedig Georges tábornok a vezérkari főnök helyettese, Brouard őrnagy fogják képviselni.

Tatarescu tárgyalásai
Tatarescu miniszterelnök tegnap hosszabb megbeszélést folytatott Dinu Bratianu pártelnökkel.

akit tájékoztatott az újabb belpolitikai helyzetről.

A kormányválság megoldása eszerint csak november első felében várható

és addig a kormány még nagyszabású munkaprogramot akar lebonyolítani, köztük számos ünnepséget. A szinai ünnepség után a kormány kisebb szünetet tart tevékenységében, majd november elején gazdasági programjának megvalósításához lát hozzá. A belpolitikai helyzet tisztázása is sorra kerül.

Ellenzéki készülődések
A nemzeti parasztpárt Madgearu lakásán nagyfontosságú megbeszéléseket tartott. Mihailache Costachescuval, Lupoval, Moldovan Valérral, Popovicival és Pan Halippával tanácskozott. A párt végrehajtóbizottságát rövidesen összehívják. A tanácskozásokat még folytatják. Politikai körökben nagy érdeklődéssel kísérik a pártvezérek szinai tárgyalásait, illetve látogatásait.

Legutóbb Mihailache, Gh. Bratianu, Mirto, Argetoianu voltak itt, most várják ide Gogát, Juniant, Papacostat, Miromescu, valamint Vajda Sándort. A Timpul szerint a

keresztény nemzeti párt, a georgisták és a néppárt megegyezése rövidesen várható.

Averescu és Goga hír szerint már meg egyeztek. Közlebről Goga, Cuza, Gh. Bratianu és Averescu között jön létre találkozás, amelytől a teljes meg egyezést várják.

URANIA MOZGÓ:

Marlene Dietrich

karrierjének legszebb filmje:

Alexandra grófnő

Korda Sándor produkciója Jaques Feyder rendezése

ALTALÁNOS KÖZKIVÁNATRA

Reuter jelenti:

(MELBOURNE.) A gyermekbénulási járvány egyre aggasztóbb méreteket ölt. Eddig több mint 600 betegségről érkezett jelentés.

(PÁRIS.) A népszövetség sajtóosztályának tagjai tegnap meghívásra megtekintették a világkiállítás magyar pavilonját, amelyről a legnagyobb elismerés hangján nyilatkoztak.

(BERLIN.) Holsti finn külügyminiszter Berlinbe érkezett.

(BELGRÁD.) A felsőház és a parlament tisztviselőinek megválasztásánál a Sztójadinovics kormány nagyjelentőségű többséget szerzett.

(RÓMA.) Himmler miniszter, ki Mussolini meghívására részt vett a rendőri ünnepségeken, tegnap hazautazott Berlinbe.

(MOSZKVA.) Tegnap fejeződött be az Amur-vidéki vasutasok monstre pöree, sorrendben már a negyedik. Ezután gép és vonatrongálás miatt 59 embert ítéltek halálra. Az ítéletet a Pravda szerint azonnal végre is hajtották.

(WASHINGTON.) Brazília washingtoni követe aláírta a hat kölcsön hadihajóra vonatkozó amerikai-brazil megállapodást.

(PÁRIS.) A törvényszék, miután bebizonyítottak vették, hogy Skoblin tábornok és felesége a komintern ügy-

nökei voltak és Miller tábornokot törbeccsálták, elutasította az asszony szabadlábrahelyezési kérelmét.

(BUDAPEST.) A finn közoktatási miniszter tegnap este a magyar fővárosba érkezett. A pályaudvaron Hóman Bálint és több magyar közéleti előkelőség, valamint a finn követ fogadták. Ma délelőtti látogatást tett Hóman kultuszminiszternél, Darányi miniszterelnök-nél. Kánya külügyminiszternél, majd kihallgatáson jelent meg Horthy kormányzónál. Délután megtekintette a város nevezetességeit és este díszvacsorán vesz részt, melyet Hóman Bálint rendez tiszteletére.

(BERCHTESGADEN.) Hitler vezér és kancellár kihallgatáson fogadta Aga khán szultánt.

(BUDAPEST.) Ma kezdődik a magyar püspökök őszi közgyűlése amelyen Serédy hercegprímás elnököl.

(PÁRIS.) A kormány és a köztisztviselők szervezete között ellentétek merültek fel a fizetésemelések nagysága és módzatai miatt. A szervezet követeléseinek nem teljesítése esetére általános sztrájk fenyeget. A kiegyenlítő tárgyalások megindultak.

(PÁRIS.) 800 pénzügyi tisztviselő a drágasági pótlékok felemelése érdek-

Gyomor- és bélfelfúvódás

seteiben, epe-, máj- és vese zavaraiiban görcsös székrekedés, savtúltengés, gyomorégés, hányinger, ideges állapotoknál az orvosok a legmelegebben ajánlják a világhírű amerikai „Gastro D.”-t.

„Gastro D.” kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy megrendelhető 135 lej utánvét mellett Császár E. gyógyszerárakban, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

ben tegnap egy óras figyelmeztető sztrájkba lépett.

(BRÜSSZEL.) A belga nemzeti bank könyvvizsgálataival kapcsolatos feljelentések ügyében az ügyészség elrendelte a hivatalos könyvvizsgálatot.

(BUDAPEST.) A budapesti törvényszék tegnap hozott ítéletet a Kaszás-keresztesek puccsa ügyében. A fővadászt Bösörményit két év és 2 hónapos fegyházra, 18 vádlottat 4 hónaptól 2 évig terjedő börtönre 12-öt 1—2 havi fegyházra, 23 továbbit pedig 15 naptól 1 hónapig terjedő szabadságvesztésre ítélt.

(BRÜSSZEL.) A belga kormány és a frontharcosok között ismét kitört a konfliktus. A frontharcosok ugyanis az Iser-i csata emlékünnepe nem hívják meg a kormányt, mire az betiltotta a hadsereg részvételét. Emiatt ezidén maga az uralkodó sem fog megjelenni az ünnepségeken.

Ellopták Goldschläger bankár gyilkosait

(BUCURESTI.) A fővárosi rendőrség elfogta a Sepsiszentgyörgy mellett meggyilkolva egy olba dobott Goldschläger bankár gyilkosait Tökés Béla és egy Costea nevű soffőr személyében. A büntény értelmi szerzője, Romulus Gabriel Holda nyomtalanul eltűnt. Tökést és Costeat a színházban, előadás közben fogták el. Megállapították, hogy Goldschlägert Tökésék, akiket ismert, egy házba csalták, ahol megölték, majd a holttestet Sepsiszentgyörgy mellett az Ölt folyóba dobták egy kosárba téve. Az áldozatot pedig Costea gépkocsiján vitték a folyóig. A gyilkosok beismerésben vannak.

A magyar cégtáblák szabad használatának ügye a legfőbb közigazgatási bíróság előtt

(SATUMARE-SZATMÁR.) Nagyjelentőségű per folyik a magyar cégtáblák védelméről a legfőbb közigazgatási bíróságnál. Tudvalevő, hogy a szatmári tanács legutóbb karhatalommal átvolitotta el a város területén levő magyar cégtáblákat, ami ellen a szatmári Magyar Párt képviselője dr. Kiss Endre felelkezett és

a kolozsvári közigazgatási bíróság a városi határozatot semmisnek is nyilvánította.

A döntés ellen a szatmári időközi tanács elnöke felelkezett és a legfőbb közigazgatási bíróság ötös tanácsban foglalkozott a kérdéssel. Miután pedig megállapította, hogy a felelkezéshez nincs csatolva a város időközi bizottságának meghatalmazása, kimondotta, hogy ezáltal nem hozhat érdemleges döntést. Ha azonban az új határnapig, november 18-áig a város ezt a felelkezést nem csatolja be, jogerősnek tekint a kolozsvári közigazgatási bíróság ítéletét, ami egyben a magyarnyelvű cégtáblák szabad használati jogát jelenti.

Bölcsclők a kirakatok előtt

Csak ritkán szoktam megállni a kirakatok előtt. Nem vagyok se divatos, se ingyenc, így tehát különösebben nem érdekelnek a divatujdonságok és a téli szezonnal mindig megjelölő friss és változatos csemegék, amelyek a kirakatok pazar esti fényében különös vonzóerővel hatnak nemcsak az éhes, de a jóllakott szemlélőkre is.

A minap azonban az egyik diszmű-árkereskedés előtt megálltam, mert néhány művészi és finom izlésre való disztárgy vonta magára a figyelmemet.

Mellettem két öreg ur nézte a kirakatba tett disztárgyakat. Látszott rajtuk, hogy tetszenek nekik az izléses darabok. Alighanem nyugdíjasok lehettek, mert megkapó nyugugalommal, a megkívánás izgalma nélkül nézdegélték, olyan emberek higgadságával, akik már túl vannak az élet káprázatain és szolid, ki egyensúlyozott életük lehetővé teszi számukra, hogy bölcs rezignációval ítéljék meg a körülöttük zajló világ dolgait.

Az egyik öregur imígyen szólalt meg mellettem, társához intézve szavait:

— Szép dolgok. De azt mondom neked barátom, hogy nem helyes dolog kirakatba tenni ezeket a dolgokat, mert nagy csábítást jelentenek ama emberek számára, akiknek nincs pénzük az ilyes mik megszerzésére. Hidd el: a káprázatos kirakatoknak nagy szerepük van a mértéktelen igények kifejlődésében, a bünczési hajlam elburjánzásában, a kíméletlen történeti kedv kialakításában. A kisvárosokban és a falvakban azért kevesebb — legalább is viszonylag — a bünczésesek száma, mert az egyszerű emberek nem látnak maguk előtt ingerlő dolgokat. Ismered a latin közmondást: *ignoti nulla cupido* — amit nem nem ismerünk, azután nem érzünk vágyat. Ezek a városi kirakatok nagyon felnyitják az elégedetlen, könnyűéletre vágyó elemek szeméit, akik azt hiszik, hogy különb embereké válnak, ha elegáns ruhákban és csillogó tárgyak — köztük éleltek.

— Nincs igazad — szólalt meg most a másik öregur. Mert, ha a kirakatok áru erő vonzóerőt is gyakorolnak a kevésszerű tömegekre és a gyengejelleműeket esetleg könnyelmű életre is csábítják, meg van az az előnyük, hogy nekik is betekintést engednek egy finomultabb élet titkaiba. Néha a pusztaszemlélet is jelent némi kielégülést és mindenestre fejleszt az izlést. Azzal, hogy a hajdan hét lakattal elzárt főúri kastélyok műkincsinek egyrésze megközelíthetővé vált a tömegek részére is, hogy hatalmas múzeumokban a legnagyobb műalkotók képeit, szobrait élvezhetik, (ha ugyan tudják élvezni), nem a birtoklási vágyuk fokozódott, hanem csupán az izlésük javult. A szép, izléses kirakatok nemcsak a magánhaszon, a kereskedelmi forgalom szolgálatában állnak, hanem közvetett hatást gyakorolnak az uccák egyszerű népére is. Emlékezz csak vissza a mi fiatal korunkra, amikor még nem volt villanyfény, nem voltak neóncsövek és művészien rendezett kirakatok. Akkoriban az időben a tömegek általában rosszabbul öltözködtek, mint ma és általában minden vonatkozásban alacsonyabb szinten éltek. Nem osztom tehát nézetet.

Igy bölcselkedett a két öregur. A fényben uszó kirakat előtt, melynek üvegei mögött kecses porcellánfigurák, izléses vázák és egyéb disztárgyak hívták fel magukra az esti sötét közönség figyelmét.

Amikor a két öregur észrevette, hogy kihallgattam beszélgetésüket, zavarodottan egymásra néztek, mintha valami illetlen dolgot kaptak volna rajta őket és lassan, méltóságteljesen továbbállottak.

Nem sejtették, hogy mennyire elgondolkodtatott gyakorlati bölcselletteli tett párbeszédük. Sokáig vitattam magamban, hogy vajjon melyiküknek van igazuk, de nem tudtam eldönteni.

Csupán azt állapítottam meg, hogy a mindennapi élet apró mozzanatai is mennyire telve vannak jelentékeny problémákkal, hogy az uccák, amelye-

Sztrájkba lépnek a Vasöntőde és Gépgyár munkásai

(KOLOZSVÁR-CLUJ.) Tegnap számban jelentettük, hogy a Vasöntőde és Gépgyár Rt. igazgatósága és munkásai között súlyos viszály robbant ki, amelyre az szolgáltatott okot, hogy a gyár vezetősége arra akarta kényszeríteni a munkásokat, hogy a kollektív szerződésben megállapított fizetésen alul vállalják a munkát.

A munkások visszautasították az ajánlatot, mire válaszul az igazgatóság szombaton husz munkást menesztett a gyár kötelékéből.

A kollektív szerződés megsértése miatt a munkásság képviselőjében a Vasmunkások Szakszervezete ma beadványt intézett a munkaügyi vezérfelügyelőhöz és sürgős vizsgálatot kért az ügyben.

A munkásság körében leirhatatlan el-

keseredést keltett a gyár igazgatóságának magatartása, amely egészen váratlanul érte a dolgozókat, mert csak alig néhány hete kötötték meg az új kollektív szerződést kölcsönös egyezség alapján és most az igazgatóság tul akarja tenni magát a megállapodáson.

Az igazgatóság eljárása ügyében a munkásság ma este 7 órakor a Vasmunkások Otthonban gyűlést tart, amelyen, tekintve, hogy

a gyár igazgatósága határozottan megsértette a kollektív szerződést, kimondják a munkabeszüntetést.

Ha a gyár igazgatósága ma estig nem vonja vissza az elbocsátásokat és nem jár el a kollektív szerződés szellemében, ami egyelőre valószínűtlennek látszik, holnap a munkások már nem veszik fel a munkát a gyárban.

Ujjlenyomatot vesznek fel ezentul minden büntetlenségi bizonyítvány kiállításánál

(KOLOZSVÁR-CLUJ.) Ez év január elsején, az új II. Károly királyról elnevezett büntető törvénykönyv és perrendtartás életbeléptetése alkalmával

Select Mozgó

MA PREMIER!

Tyrone Power

Hollywood új felfedezettje

LORETTA YOUNG

Hollywood legelegánsabb művésznője együttes alkotása:

Café Metropole

az utóbbi évek egyik legszelleme-
sebb francia vígjátéka.

MŰSORON KIVÜL HANGOS
HIRADÓ

az ügynevezett büntetlenségi bizonyítványok kiadását is módosították.

A lakosság igen tekintélyes része, amelynek az év folyamán szüksége volt ilyen bizonyítványra, tapasztalhatta is e jelentős változást. Az eddigi rendszertől eltérőleg

a bizonyítvány kiállítása előtt ujje-

ket rendszerint sietve rovnak, meny-nyire kínálják a „témákat,” a megiratlan és megírásra kínáló élményeket.

Azok, akik önmagukba, gondjaikba és közömbösségükbe roskadva mennek el emberek és dolgok mellett, aligha se-

matokat vesznek kérvényezőnek mind a tíz ujjáról,

a kérvényt pedig felküldik a bukaresti központi hivatalhoz, amely azután igazolja — vagy esetleg nemhogy az illetőt az ország egyetlen törvényszéke sem ítélte el, büntetést nem töltött ki és nincs körözöveléll ellene kibocsátva.

Az utlevélhez szükséges büntetlenségi bizonyítvány kibocsátásánál eltekintenek ettől a rendszertől és a helyi ügyészség rendelkezésére álló regiszterből állapítják meg a büntetlen előéletet.

Hivatalos helyen azonban az a vélemény, hogy a nagyközönség még most sincs kiegészítően tájékoztatva a büntetlenségi bizonyítványok kiadására vonatkozóan. Tekintettel pedig arra, hogy november elsején az eddigi rendszerben is kisebb változások történnék, dr. Pop Florian, a kolozsvári ügyészség titkára a következőkre hívja fel a lakosság figyelmét:

— A büntetlenségi bizonyítványt — mondotta dr. Pop Florian — az ügyészség 141-es számú szobájában 11 és 1 óra között állítják ki.

A kérvénnyel, amelyhez 147 lej helyeg mellékelendő, a kérvényező csak személyesen jelentkezhetik, mivel ezentul minden esetben, még az utlevélhez szükséges bizonyítványhoz ujjlenyomatot kell venni.

Az engedélyekhez és egyéb célokra a kérvényt Bukarestbe kell felküldeni, ahonnan a jóváhagyás leghamarabb egy hét alatt jöhet meg. Utlevél esetén a

hogy rendkívüli napjainkban a történelem mellettük rohan el és az élet, a maga nagy kérdéseivel minden emberben, öregekben és ifjakban egyaránt az élet nagy egészét surolja, csak meg kell hallgatni és észre kell venni őket.

Incognitus.

bizonyítvány három nap alatt készül el. A kérvényezőnek feltétlenül személyazonossági igazolvánnyal kell rendelkeznie. A kérvényen viszont fel kell tüntetnie a szülők neveit, születési helyét, időpontot, lakcimet, vallást és foglalkozást.

Ma este:

Szerelemre ítélem!

(KOLOZSVÁR-CLUJ.) Az őszi szezon első nagy nagy forgószínpados előadása lesz csütörtökön este a „Szerelemre ítélem” reprize. Walter Gyula és Gredinár Aurél nyári nagysikerű slágerdarabja Claude Romano finom, melodikus zenéjével szinte új betanulásban és beállításban kerül most a főidényben színre. Gróf László rendezése, Schreiber Alajos vezénylese és Kudélasz Rajnay diszletei sok tekintetben új színeket adnak az érdekes felépítésű zenés vígjátéknak. A előadás egyébként a premier parádés szereposztásában fog lefolyni és aziránt máris igen élénk érdeklődés mutatkozik.

Peres bonyodalmak a váltó-kiszolgáltatások körül

(KOLOZSVÁR-CLUJ.) Az Egyesült Közgazdasági és Jelzálogbank fizetőkép telensége idején leszámítottattak egyik helyi bank fiókjánál a tárcában levő Moritz és Steinberger gyalui szesz-nagy kereskedő cég által aláírt bianco-váltókat. A csődöt megelőző szanalási folyamat során megállapítást nyert, hogy a szóbanforgó gyalui cég 1 millió 600 ezer lej követel az intézettől és így a tévesen leszámított váltók helyett a bank a tárcában levő megfelelő értékű váltókat adott ki a cégnek kielégítésül.

A csődtömeggondnok azonban visszakövetelte a gyalui cégtől a kiadott váltókat azzal, hogy a banknak nem volt joga a váltók kiszolgáltatás időpontjában a váltókat kiadni. A helyi törvényszék I. fokán a csődtömeget keresetével elutasította. A napokban tartott felekezési tárgyaláson pedig a helyi tábla ezt az I. fokú ítéletet helybenhagyta azzal az indoklással, hogy a bankot a váltók kiadásával károsodás nem érte, viszont a gyalui cég sem gazdagodott, minthogy az átadott váltókból befolyt összeget a tévedésből leszámított váltóinak visszaváltására fordította.

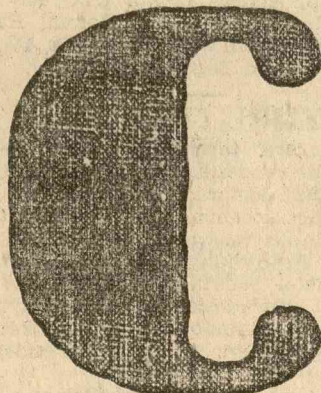
Tatarescu miniszterelnök lesz a liberális párt fővárosi tagozatának elnöke

(BUCURESTI.) A liberális párt vezetősége elhatározta, hogy mielőtt a kormánylemondás bekövetkeznék és a párt ellenzékbe vonulna, gyökeresen átszervezi a pártkereteket. Elsősorban azoknak a szervezeteknek a felújítására kerül sor, amelyeknek kebelében és vezetésében nézeteltérések, nehézségek voltak észlelhetők az utóbbi időkben. Legelsősorban a liberális párt fővárosi tagozatának átszervezését hajtják végre, amely központi tagozatban szintén mélyreható személyi ellentétek nehezítik meg az összhangzatos együttműködést. Az ellentétek elsimitása érdekében Dinu Bratianu, a liberális párt elnöke ragaszkodik ahhoz, hogy

maga Tatarescu, a jelenlegi miniszterelnök vegye át elnöki minőségben a fővárosi tagozat vezetését. Tatarescu a maga részéről hajlandó is vállalni ezt a megbízatást és így remény van arra, hogy a liberális párt fővárosi tagozata kebelében észlelhető ellentétek nyugvóponttra jutnak.

— Tarifaemlést hajt végre a CFR. Jelentettük, hogy a CFR november elsejével tarifaemlést hajt végre. Nagyobb mértékben emelik a darabárúszállítványok díjtételeit és az egyes állomások tarifáit, amelyeket az iparpártolási törvény alapján kedvezményesen állapítottak meg a belföldi ipar fejlesztése érdekében — megszüntetik.

VÁLTOZATLANUL JÓL ÉS OLCSÓN VÁLLAL

ZINK-gyár

ruhafestést,
vegyszerítést

HIVÁSRA HÁZHOZ MEGYÜNK. TELEFON: 10-35.

Újabb részletek a Brassó melletti nagy autóbusz szerencsétlenségről

(BRASOV—BRASSÓ.) Röviden jelentettük, hogy a Brassó—Derestei útvonalon súlyos természetű autóbussz-szerencsétlenség történt, amelynek egy halottja és számos sebesültje van. A szerencsétlenségről most a következő részleteket jelentjük:

A 22-es számú gépkocsi, amelyet Lázár Rafail tulajdonos vezetett, 40 utasával Bukarestbe igyekezett, amikor nekifutott a vasuti hid korlátjának teljes sebességgel haladva és felborult. *Jon Cula* szamosmegyei Salesti községi gazdálkodó a helyszínen meghalt, tizenketten pedig megsebesültek.

Ezeket kórházba szállították. A vizsgálatot Enescu főügyész és dr. Bircle törvényszéki orvos folytatták le, a rendőrség embereivel együtt és megállapították, hogy

a szerencsétlenség a kocsivezető egy hibás mozdulata folytán következett be.

A vizsgálat még folyik

Vasuti kedvezmény az aradi őszi vásárra

(BUCURESTI.) A CFR. vezérigazgatósága 50 százalékos vasuti kedvezményt adott az aradi őszi vásár látogatói és résztvevői részére. A kedvezmény október 25-től november 3-ig tart és csak az Araddal szomszédos vármegyék lakosaira vonatkozik. Az őszi vásár látogatói és résztvevői személyvonaton egész jeggyel utazhatnak Aradra és a jegynek a vásárbiztonság részéről történt lebélyezése után ingyen utazhatnak vissza a kiindulás állomására. A gyorsvonati pótkégy és a Rapid-vonatra érvényes tiktet azonban teljes egészében megfizetendő.

Letartóztatott a brassói rendőrség több egyént, akiket azzal gyanúsítanak, hogy közük van Goldschlaeger valutaügynök meggyilkolásához

(BUCURESTI.) Goldschlaeger János, a Sepsiszentgyörgy közelében megölt valutaügynök gyilkosainak kézrekerítése érdekében a nagy eréllyel folyó vizsgálat során megállapítást nyert, hogy azt az utazókosarat, amelyben a holttestet megtalálták. Brassóban vásárolták és itt vették meg azt a lakatot is, amellyel az utazókosarat lezárták.

A brassói rendőrség ezeknek a megállapításoknak az alapján bekapcsológott a nyomozásba és számos olyan egyént tartóztatott le, akikről köztudomású, hogy a meggyilkolt valutaügynökkel szoros üzleti összeköttetésben állottak. A letartóztatottak neveit a vizsgálat érdekében eddig nem hozták nyilvánosságra. Ugy a fővárosi, mint a brassói rendőrség biztosra veszi, hogy egy-két nap alatt Goldschlaeger gyilkosait sikerül elfognia.

Egyévi elzárás — a megfogóztól tolvajnak

(KOLOZSVÁR-CLUJ.) Bálint József Zámszentkirályi községi kádár ez év februárjában betört Grosz Ignác vendéglőshöz, akitől 43 liter szeszt lopott el. Március hónap 8-án pedig Csáky György élelme kamráját dezsmálta meg. Amikor elfogták a nagymennyiségű lopott szeszből 13 üveggel már elfogyott. A törvény szerű IV. szakciója a vádlottat egyévi elzárásra ítélte.

A munkáspárt kisarányu előretörését eredményezték a norvégiai községi választások. A norvégiai községi választások, oslói jelentés szerint, a munkáspárt kisarányu előretörését eredményezték, a függetlenek rovására. A fasiszta és kommunista jelöltek egészen jelentéktelen számú szavazatokat kaptak.

Sport

Kemény ellenfelekkel kell még megverekedni a kolozsvári csapatoknak az őszi fordulóban

(KOLOZSVÁR-CLUJ.) A nemzeti bajnokság őszi fordulója nemsokára befejeződik: négy hét múlva a csapatok téli pihenőre térnek. Addig azonban még kemény csatákat kell megvívjanak a bajnoki pontokért. Lássuk a hátralevő mérkőzéseket:

I. csoport:
FC Rapid: Victoria, Phoenix, Jiul.
AMTE: NAC, Kinizsi, Unirea Tricolor.
Kinizsi: Unirea Tricolor, AMTE, Victoria, Olimpia.
Unirea Tricolor: Kinizsi, NAC, AMTE, Victoria.
Victoria: Rapid, Jiul, Kinizsi, Unirea Tricolor.
Olimpia: Phoenix, NAC, Kinizsi.
Jiul: DUIG, Victoria, Rapid.

Phoenix: Olimpia, Rapid, DUIG.
NAC: AMTE, Unirea Tricolor, Olimpia.
DUIG: Jiul, Phoenix.

II. csoport:
Ripensia: Crisana, Dragos Vodă, Juventus, Venus.
Gloria: Vulturii, Juventus, Dragos Vodă, Venus, Dragos Vodă, Crisana, Vulturii, Sp. Studentesc, Ripensia.
ACFR: Universitatea, Sp. Studentesc.
Dragos Vodă: Venus, Ripensia, Gloria.
Vulturii: Gloria, Venus.
Juventus: Sp. Studentesc, Gloria, Ripensia.

Universitatea: ACFR.
Sportul Studentesc: Juventus, ACFR, Crisana, Venus.

u. fél 2 óra: Haggibbor—Victoria ifj. bajnoki, d. u. fél 4 óra: Universitatea—Victoria kupamérkőzés.

Kispálya: d. e. 9 óra: Avram Iancu—Reuniunea ifj. bajnoki, 11 óra: Unirea—KAC B I. oszt. bajnoki, d. u. 1 óra: Napoca—KMSC I. oszt. bajnoki.

Haggibbor-pálya: d. e. 10 óra: UEC—Echo ifj. bajnoki, d. u. 1 óra: Echo—Reuniunea I. oszt. bajnoki.

Simon Sándor és kozma Peter Kolozsvár kerékpáros bajnokai

(KOLOZSVÁR-CLUJ.) A kolozsvári kerékpáros szövetség Hildeg Márton elnök és a KMSC kerékpár szakosztály elnöke, Iambrick Kálmán és Simon Lajos titkár kezdeményezése mellett vasárnap tartotta meg a 0 és 100 kilométeres versenyt, melyeknek eredményei a következők: 100 km. verseny, 1937. év bajnoka: Simon Sándor 35 p. 2. Páska Vilmos 3 óra 41 p. 3. Molnár Gyula 3 óra 45 p. 4. Onicsan Miklós, 5. Vladutiu Vasile, 6. Moldovan Lajos. Faladók és kezdők 50 km-es távon: 1. Kozma Péter 1 óra 48 p. 2. Delnegro Ernő 1 óra 3 perc. Kezdők: 1. Berecki János 2 óra 10 p. A versenyt az érvényes országúti versenyszabályok szerint futották le és annak sikerét a KMSC kerékpár szakosztályának áldozatkészsége biztosította, amely mindent megtesz ennek a sportnak népszerűsítése és fejlesztése érdekében.

Cimentul—Uranus 3:1 (1:0) Biró Bratinca Cimpia-Turzil. Kerületi bajnoki. Gólszerzők: Santa és Santa II. a Cimentulból. Pál az Uranusból. Az alkerületi rangadó nagy közönség nézte végig a Cimentul-pályán, erős iramu, nagy játék. Biró sokat elnézett, a mérkőzés az utolsó tíz percben döntött el, az Uranus kapusa több sérülést szenvedett.

Uranus ifj.—Munkás ifj. utóbbi megmenetelése miatt elmaradt.

Teke-sport

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A nemzeti bajnokság döntőinek újabb eredményei:

Egyéni bajnokság. Kassay Lajos Uranus Torda 420 p, Molnár György Uranus Torda 488 p, Dobos Béla Echo Kolozsvár 510 p, Incze Kálmán Hargita Kolozsvár 530 p, Vaida Gh. Astra Soimii Carpatilor 397 p, Cretu Joan Astra Soimii Carpatilor 430 p, Székely András TT Torda 419 p, Kulmann László Torda 443 p, Bertók Károly 481 p, Mandik Antal TT Torda 521 p, Kálmán Árpád TT Torda 524 p, Szigethy János TT Torda 423 p, Drobobetzky Gyula Transilvania 508 p, András István UEC 452 p, Lemnean Joan UEC 462 p, Bányai Radu 472 p, Venczel János Transilvania 444 p, Vass Jenő Unirea Segesvár 509 pont.

TURISTASÁG

Az „Aurora” turisták október 24-én autóbusszal rendezik meg a kedvezőtlen időjárás miatt elmaradt Vládeasa—Rechieli vízeséshez korábban tervezett kirándulásukat. Indulás vasárnap reggel 4 órakor Jitrány. Bányfihunyad, Mereg, Serind, Techifel. Azon jelentkezők, akik az előző alkalommal feliratkoztak, kedvezményben részesülnek. A kirándulásra jelentkezni lehet a cukrászdában, N. Iorga 5. Vendéget szívesen lát a vezetőség.

Az Erdélyi Kárpát Egyesület október 24-én propaganda autós kirándulást rendez a következő programmal: Autókamionnal Melegszamos, Várerdő, Dermata-nyaraló. A társaság egy része itten marad, míg az erősebb gyaloglók tovább mennek.

Társaság

O Vasas teadélután. A kolozsvári vasmunkások minden vasárnap délután 6 órai kezdettel teadélután rendeznek a saját otthonuk disztermében. A teadélutánon héttagú zenekar szórakoztatja a közönséget.

O A Pata-uccai Napközi Otthon (Iuliu Cezar 63.) újonnan épített helyiségének megáldását és az ezzel kapcsolatos ünnepélyt a vezetőség egyelőre november hónapra halasztotta. Az ünnepély időpontját alkalmas időben a vezetőség az érdeklődők, szervezeti tagok és szülők szíves tudomására hozza. Addig is a szegény, gondozásra szoruló, napközben szülőt nélkülöző gyermekeket még fel tud venni a vezetőség. Az otthon kápolnájában a szentmise minden vasárnap és ünnepeken 10 órakor van, hétköznapiokon szerdán és szombaton fél 8 órakor.

O A Zsidó Párt nagy népgyűlése f. hó 24-én, vasárnap délelőtt 10 órakor lesz az Edison mozgóban. Minden zsidó ott legyen!

Rádió

PENTEK, október 22.

Bucuresti. 6.30: Torna, vidám zene, lemezek, orvosi tanácsadó, szakelőadás, hírek. 13: Déli zene, hírek. 14: Hírek, előadások. 18: Tandin zenekar. 19.45: Orgonaverseny. 20.35: Közvetítés az Operaházból.

Budapest I. 7.45: Torna, hanglemezek, trend. 11: Hírek. 11.20: Előadás. 13.05: Karonazene. 13.30: Hírek. 14.30: Cigányzene. 15.40: Hírek. 17.15: Diákkölő. 17.45: Hírek. 18: Liszt-művek zongorán. 18.25: A magyar sport nemzeti jelentősége, előadás. 18.55: Szalonzene. 19.50: Előadás. 20.20: Don Carlos, dalmű az Operaházból. 21.40: Hírek. 22.40: Hírek. 24.30: Hírek angol nyelven. 24.35: Hanglemezek. 1.05: Hírek.

Budapest II. 20: Gyorsírótanfolyam. — 20.30: Elbeszélés. 21: Hírek. Hanglemezek. 22.35: Cigányzene.

Varsó. 19.10: Exotikus lemezek. 20: Vigáték. 21.15: Filharmónikusok. 23.15: Tánczene.

Bécs. 13: Női zenekar hangversenye. — 14.10: Vegyes lemezek. 15: Lemezek. 16.15: Zongoraverseny. 17.05: Lemezek. 18.30: Cselló zene. 20.25: Rádiózenekar. 23.20: Szóakoztató zene.

Berlin. 19: Zenekar. 20.10: Indulók. 21.10: Vidám zene. 22: Rádiózenekar. 23.30: Könyvi és tánczene.

Titulescu volt külügyminiszter könyvet írt külpolitikai tevékenységéről

(BUCURESTI.) Titulescu Miklós Románia volt külügyminisztere közelebbi könyvet ad ki, amelyben részletesen ismerteti fogja azt a tevékenységét, amelyet éveken át, mint az ország külügyminisztere kifejtett. A könyvben Titulescu külön fejezetet szentel Románia és az orosz-szovjet viszonya ismertetésének és annak a vonalvezetésnek, amelyet Titulescu Románia részéről az orosz-szovjettel szemben célirányosnak tartott és amelyet heves parlamentari és sajtótámadásokban volt része az ország volt külügyminiszterének. Titulescu könyvének megjelenését széles körű érdeklődéssel várják, nemcsak romániai politikai körökben, hanem külföldön is.

Lemetszette a szélfűrészt a famunkás jobbkarját

(TARGU-MURES—MAROSVÁSÁRHELY.) Nyáradremetén a faipari vállalat telepen borzalmas szerencsétlenség történt. Niunus Domokos 22 éves munkás, aki a faaprító-szélfűrésznél dolgozott, vigyázatlansága következtében ráesett a fűrészgépre, amely jobbkarját vállból lemetszette. A szerencsétlen munkást borzalmas sérülésével beszállították a kórházba, de kevés remény van arra, hogy megmeneküljön az életnek. A hatóságok megindították a vizsgálatot a szerencsétlenség okának megállapítására.

Levél a szerkesztőhöz

Lapunk egyik előző számában közöltük Demeter Bélának — László Dezsőhöz intézett levelét. Most az alábbi nyilatkozatot juttatták el hozzánk. A választ az audiatur et altera pars elve alapján közöljük:

A „Jóestét!” tek. szerkesztőségének

KOLOZSVÁR

Mélyen tisztelt Szerkesztő Ur.

A „Jóestét!” 1937. október 2-iki számában egy László Dezsőhöz, az Erdélyi Fiatalok szerkesztőjéhez intézett levelet közölt Demeter Béla most kilépett főmunkatársunk tollából. A szerkesztőség nevében ezekkel az állításokkal kapcsolatosan tisztelettel közöljük a következőket, azzal a kéréssel, hogy levelünket b. lapjában helyreigazításként egész terjedelmében szíveskedjék közreadni:

1. A lapban közölt levelet Demeter Béla László Dezső szerkesztőnek nem küldte el. 2. A Demeter Béla közleményében a következő tárgyi tévedések vannak: a) A szerkesztő-bizottság nem csupán László Dezsőből és dr. Jancsó Bélából áll, hanem Bíró Sándorból és Debreczeni Lászlóból is; b) Nagy József 1931-ben már nem volt főmunkatársa az Erdélyi Fiataloknak. Ellenben főmunkatársa volt dr. László Ferenc; c) Miliusz József, kit ilyenként említ, sohasem volt főmunkatársa az Erdélyi Fiataloknak; d) Dsida Jenő nem lépett ki lapunk kötelékéből; e) a kilépettekként felsoroltak közül Demeter János nem önként lépett ki; f) a főmunkatársak közül csupán a kilépett Vita Zsigmondot említ, de elhallgatja, hogy most is főmunkatársaink az általa felsoroltakon kívül: Haáz Ferenc, dr. Parád Kálmán, Pálffy Károly, dr. Szilágyi Olivér, dr. Tonk Emil és dr. Váro György. 3. Nem áll az az állítás, hogy a lap szerkesztősége hatáskörét bármikor túllépte volna. Tény ellenben az, hogy Demeter Béla sem a szerkesztőség munkáját, sem a lap irányításának szellemét soha nem kifogásolta s így joggal remélhettük, hogy szerkesztőségünknek a Vásárhelyi Találkozóval kapcsolatban kiadott válaszy nyilatkozatával is egyet fog érteni, hiszen e nyilatkozat legjelentősebb kérdésében a „Hitel”-lél való együttműködés ügyében álláspontunkat az alapítók összefogásával állandóan helyeselte. 4. Nem áll, hogy a Vásárhelyi Találkozóval kapcsolatos nyilatkozatunkat az alapítók többsége nem helyeselte. Az igazság az, hogy azt az alapítók közül csupán Demeter Béla helytelenítette, aki emiatt ki is lépett lapunk kötelékéből. 5. A hatáskör túllépéssel kapcsolatban meg kell jegyezni, hogy aki ezt a helyt nem álló állítást teszi, a lap kötelékében való tartózkodásának ideje alatt számos felhatalmazás nélküli lépést tett, így pl. legutóbb a nyár folyamán megbízás nélkül, sőt határozat ellenére részt vett a Vásárhelyi Találkozó előkészítésében. 6. A kilépettek munkájának másokra hagyott erkölcsi tőkéjét illetően megjegyezni kívánjuk, hogy Demeter Béla lapunkba legutoljára 1932. nyarán írt cikket, azóta lapunknál semmiféle munkát nem végzett, pusztán az alapítói gyűléseken gyakorolta e minőségéből folyó jogait. 7. „Volt barátaitok és munkatársaitok oktatlan megbélyegzését” illetően ki kell jelentenünk, hogy nem lehet megbélyegző senkire sem a meggyőződéssel vallott világnézete megnevezése. 8. A keresztyén erkölcs és nemzeti demokrácia cserbenhagyásáról tett állítást különösnek tartjuk attól, aki bennléte alatt semmit sem tett ennek a most általa kifogásolt szellemnek megváltoztatásáért és éveken keresztül keresztyén erkölcsi és nemzeti demokrácia alapjait elbirta lapunk munkatársaságának ezt az általa most annyira kárhózatossá tartott létkörét.

Kolozsvár, 1937. október 5.

„Az Erdélyi Fiatalok” szerkesztősége.

— Piccard professzor újabb sztratoszférá repülésre készül. Párisból jelentik: Piccard professzor, az ismert sztratoszférakutató nyilatkozatban jelentette be a francia közvéleménynek, hogy befejezte legújabb tervét a felsőrétegek meghódítására. Legközelebbi felszállása alkalmával 30.000 méteres magasságot szándékozik elérni. A terv megvalósítása mintegy 3 millió frankot emészt fel, de az összeg legnagyobb része már befolyt gyűjtések útján. A következő légi utazás azért kerül ilyen sokba, mert Piccard tanár legutóbbi léggömbje a leszálláskor teljesen elégett és semmi sem volt felhasználható anyagából. A professzor maga csak csodálatos véletlen folytán menekült meg.

Három veszedelmes nemzetközi betörőt tett ártalmatlanná a fővárosi rendőrség

A jugoszláviai bankrablás után a betörőtársaság főnöke veréboszút állt tettestársa meggyilkolása miatt

(BUCURESTI.) Annak a nemzetközi körözölevélnek az alapján, amelyet a magyarországi és jugoszláviai hatóságok adtak ki, a fővárosi rendőrségnek sikerült három veszedelmes betörőt elfognia. A letartóztatottak Petre Bugariu, Aurel Opanra és Ioan Hiblea. A nemzetközi betörőtársaság főnöke Bugariu Petre, aki egy olasz betörőtársával együtt néhány hónappal ezelőtt Jugoszláviában betört az egyik pénztárat, melynek pénztárából 120.000 dinárt raboltak el. Rövid idővel a jugoszláviai bankrablás után Bugariu olasz származású bűntársát

három revolver lövéssel megölte annak a betörőtársaságnak a főnöke, amely társaságnak az olasz bankrablást azelőtt tagja volt. Bugariu úgy állott bosszút tettestársának megölése miatt, hogy

egy éjjeli mulatóhelyen három kés-szurással meggyilkolta a másik betörőtársaság főnökét.

Magyarság a szász-tengerben

Kemény küzdelmet vív a szászok közé szorult magyarság a sovány mindennapiért

(SIGHISOARA-SEGESVÁR.) Fáradt őszi fény bujádokol a köd alatt busuló házak ablakaiból teltarcu lányok tekintenek alá a völgybe, ahol zibong az élénk szász kereskedelmi élet. Fent a vártetön az 1429-ben épült Szent Miklós kolostortemplom, csipkés bástyáival a régi céhekrol elnevezett érdekes gótikus tornyaival búszkén áll őrt a XIII-ik században Segesvárra települt szászok felett. Az egész vár-város egy középkori német város képét adja. Ezt a archaikus világot egyedül a renaissance-izlésben épült díszes vármegyeház töri meg. A Honterus-dombon ott díszesleg a szász főgimnázium. Ez az iskolai élet is, mint maga a polgári szász élet összefuzhatatlan hagyományokon nyugszik. A szász diákok sujtásos fekete bársony kabátban, önbizó, felszegett fej jel lépdelnek. Ez a diákság is, mint a nagyszebeni, brassói telítve van erős faji öntudattal és összetartási szellemmel.

LÁSSUK AZ ÉLŐ-ÉLET KEREKEIT

Főtér... Fényes üzletek. Rohanó autók. Akatáskás ügynökök. Ékes kirkatok. Sürgés-forgás. Majd mindenik üzletnek az ország különböző pontján van még legalább öt-hat fiókja. A szász élettörvény a pénz fusson és szaporodjék, mert a szász mindig keresni akar. Ez a takarékos, zárkozott faj erősen gyűjt és állandóan csak növeli a szászág egyetemes vagyonát.

A szászok közé szorult magyarok általában kisiparosok és gyári munkások.

A szász gyárak ugyanis állandó termelással füstölnek és számos magyar van náluk foglalkoztatva. Magyar kereskedő és gyáros itt alig akad. A főtéren kucorog három bus kis magyar üzlet. Nehéz itt az élet. A nem-szászoknak. Tekintettel arra, hogy a szászok a legtöbb életlehetőséget lefoglalták, a magyar iparosok csak erős szaktudással udnak itt megélni.

Ez a város leviszgáztatja a magyarságot az életrevalóság nehéz tangyárgyából.

Minden mester erősen felkészült és szaktudásban legyőzhetetlen.

És a gondokkal küzdő magyarság a cselekvő szellemi jóban éli ki magát.

Dr. Gabos magyarpárti elnök lelkesen tesz-vesz a magyar ügyért. Ugyancsak megemlést érdemel Kinde szabómes-

A gyilkosság elkövetése után Bugariu Magyarországra szökött, ahol sorozatos betörései lopásokat követett el, amelyeknek során

másfélmillió lej értékű összeget harácsolt.

A magyarországi rendőrség erélyes nyomozása szökésre kényszerítette Bugariut, aki október 9-én átszökött a határon és visszatért Romániába. Tevékenységét azonban itt is folytatta.

Nagykomlóson betört Nascu Mária kereskedő üzletébe, ahonnan 350 ezer lej készpénzt lopott el,

majd gépkocsin Temesvárra menekült. A rendőrség üldözőbe vette Bugariut, aki két társával együtt gépkocsin néhány nappal ezelőtt érkezett Bukaresbe, ahol a rendőrség letartóztatta őket. Örizetbe vették a három veszedelmes betörő orgazdáját, Sabeta Bereneadut is, aki azonban konokul tagadja, hogy bármiféle összeköttetésben is állott volna a három nemzetközi betörővel.

ter, Csulak bádogos. Bálint és Farkas Lajos fodrász, akik szívvel-lélekkel lótnak-futnak a kisebbségi összetartás útját egyengetve. Az egyházi élet se alszik. Tóth ref. lelkész, Nagy Béla esperes és Rónai főtitkarszolgálat szintén karöltve munkálkodnak az egészséges lelkiélet ébrentartásán.

ROMÁN-MAGYAR BARÁTI SZELLEM

Az életért nagyon harcoló magyarság, önvédelmi harcában politikai fuziót létesített a románsággal. Ennek meg is van az értelme.

Mosora polgármester, képviselő és vezető társai már eddig mint félmillió lejjel segítettek a magyarságon. Ebből a pénzből hozta tető alá az unitárius esperes a modern unitárius templomot, valamint a többi testvér egyház is sok javítást eszközölt egyházi épületein a város jóvoltából.

A prefektus is magyar-tisztelő, elfogulatlan lélek.

A MAGYAR IPAROSSÁG ÉS A MUNKÁSSÁG LELKIVILÁGA

Külön fejezetet érdemel a segesvári munkásság és iparosság lelkiállása. Ebben a germán-tengerben

a magyarság egyet nagyon megtanult: nem szabad fellegvárakat építeni, lent kell járnia a hideg, piszkos élettalajon.

Az ábrándozás és az urhatnamság az élet megrojtója — mondják a keresztyén, melegsívű munkások. Minden fenhéjázás és urhatnámkodás ideje lejárt. Köztünk az az ember, aki két erős keze árán és szaktudása árán kenyeret tud keresni a gyermekek szájába. Igenis, mi

vállaljuk örömmel magyarságunk jó és egészséges jövőjéért a kötelezettségeket,

és minket nem lehet rossz utra sodorni — mondja az egyik építész.

— Mi megtanultunk embernek lenni, kitartó szívóssággal dacolni, szaktudásunk fegyverével védekezni a mindent elseperni akaró konkurrenciával szemben. Egyszóval

ezen a germán-szigeten élni nem játék

— jegyzi meg az egyik magyar ügyvéd. A bucsuzás pillanatában az iparos-társadalom egyik vezetője melegen megzorítja a kezemet és szemembe néz:

JAWOL

az egész világon a legjobbnátha, hülés és fejtájás ellen!

— Szerkesztő ur, mi még valahogy megvagyunk, de

mi vár gyermekeinkre?!

Jövót, jövót, ezt kell biztositanunk valahogy. Elveszünk, ha Isten karja utánunk nem nyul — sóhajta hajtogatja Kinde mester.

A vár bástyáin megtörik az alkonyi fény. Elül a forgalom. A segesvári magyarok ilyenkor pihenik ki a minden nap kemény robotját és megpróbáltatásait és készülnek a holnap újabb küzdelmeire.

Gyallay Papp Sándor.

Harmincmillió lej bevétele volt 5 hónap alatt a betegsegélyző pénztárnak a tüdőbetegek segélyezési bélyegeiből

(BUCURESTI.) Annak a törvénynek az alapján, amelynek értelmében a tüdőbetegek felsegélyezése érdekében úgy a munkaadó mint a munkás külön bélyegilletéket köteles fizetni a betegsegélyzőpénztárnak június elseje óta, ami kor bélyegkötelezettség életbelépett, tehát 5 hónap alatt harmincmillió lej bevétele volt. A munkaügyi, egészségügyi miniszterium elhatározta, hogy a tüdőbetegek részére megállapított bélyegilletékekből befolyó összegből számos tüdőszanatóriumot épített az ország különböző, a tüdőbetegek gyógykezelésére alkalmas éghajlatú vidékein.

Egyiptom erődtítését épít a liblal pusztaság határára

(KAIRÓ.) A DNB. Ügynökség jelenti: Jól tájékozott körök közlése szerint

az egyiptomi hatóságok az angol hatóságokkal egyetértve elhatározták, hogy teljesen modernizálják és átépítik azokat az erődtímenyeket,

amelyeket az abesszin háboru idején különösen az ugynevezett Mersan-övezetben építettek a lybiai pusztaság felé. Ugyisint ezeket az erődtímenyeket nagyszámu helyőrséggel látják el és gazdag hadianyagokkal cserélik fel. Egy idejűleg az egyiptomi polgári repülőteket szükség esetén a brit katonai hatóságok rendelkezésére bocsájtják. Ugyanakkor közlik, hogy a törvényhozas elé újabb javaslatot terjesztenek a következő ülésszakban, amelyben újra szabályozzák az ujoncozás kérdését és biztosítják az egyiptomi hadsereg legbőkeletesebb gépi felszerelését. Elhatározták végül, hogy egy új olyan kikötőt létesítsenek Ismailban, amely összeköttetésben lesz a Suez-csatornával. A Nilus deltába vezető megerősítési munkálatokat is siettetik. A Vörös tengeri zónában is nagyarányu erődtítési munkálatok folynak, minthogy az angol egyiptomi szerződés értelmében ebben az övezetben már csak 8 évre szóló átmeneti időre lehet bármiféle építkezést és erődtítést eszközölni.

HIREK

NAPTÁR: 1937. október 22. péntek.
Róm. kath. Korduba: Prot. Hermine.
Ort. Sf. Pár. Averchie. Izr. 17. Ches-
van 5698.

Jóestét!

KARDOS ASSZONY

Felcsé: Kissé gyorsabban vágjad azt a fát, mert különben és vágok hozzád valamit...

O, AZ A JÓ SZIV!

Városunkban az egyik urhölgynek hazaviszik a varrónőtől a ruháját. Felpróbálja, de valami igazítani való akad rajta és visszaküldi. Közben a kislányt, aki a ruhát hozta, megkínálja egy szelet tortával és csak úgy engedi utjára.

A leánya másnap újra elhozza a ruhát, de az megint nem jó. Öngyűsége megint ad neki egy szelet tortát és visszaküldi a ruhát.

Harmadnap újra jön a kifutóleánya. Most már jó a ruha s a kislány megint kap egy szelet tortát.

Negyednap megérkezik a számla, mire öngyűsége a végére odairja:

Levonva 3 darab torta á. 5 lej: összesen 15 lej.

A LEGFIATALABB NEMZEDÉK

A kis Mánika ravaszul kezdi magyarázni anyjának:

— Tudod mama, az a régi, drága váza, amiről azt mondtad, hogy nemzedékről-nemzedékre öröklődik családjunkban...

— Igen, drágám, mi van vele?

— Nos, a legfiatalabb nemzedék elejtette és darabokra tört...

— Ügyeletes gyógyszerárak. Október 16-án, szombaton estétől 22-éig a következő gyógyszerárak teljesítenek éjeli szolgálatot: Dr. Hintz, P. Unirii; Dr. Halász, P. Cuza Voda; Flohr Iosif, Cal. Regele Ferdinand és Diana gyógyszerár, Str. Jorga.

— Időjárásjelentés. A bukaresti meteorológiai intézet jelentése: Változó-köny égboltozat, nappali felmelegedés éjszakai fagy.

— A végrendeletből eredő tartozások nem esnek konverzió alá. A Semmitőszék S. I. 440—1937. Dos. 805—1936. számú ítéletében egy adott ügy kapcsán kimondotta, hogy a végrendeletből eredő tartozások nem esnek konverzió alá. Nem alkalmazható tehát itt a konverziós törvény végrehajtási utasításának azon rendelkezése, hogy a végrendeleten alapuló tartozások konverzió alá esnek, miután ez a rendelkezés a törvénnyel ellentétes.

— ÖSSZEIRJÁK A FORGALMI ADÓT NEM FIZETŐ KISIPAROSOKAT. A fővárosi pénzügyi felügyelő-sége elrendelte, hogy írják össze mindazokat a kisiparosokat, akik nem fizetnek forgalmi adót. Az összeírás célja annak ellenőrzése, hogy ezek az iparosok beleestek-e a törvény 9-ik szakaszába írt követelményekbe. Valószínűnek látszik, hogy az ország egész területén megejtik ezt az ellenőrzést.

— Ki kell hirdetni a vasárak minimális árát. A kereskedelmi és iparügyi miniszter körrendeletet intézett az összes megyei prefektusokhoz, amelyben közli velük, hogy miután a vasárak árát a minisztertanács szabályozta, ezeket a maximális árakat kötelesek a prefektusok hirdetésmények alakjában a nagyközönség tudomására hozni.

— Miss Amerika már a nyolcadik férjétől is elvált. Newyorkból jelentik Quershiner Virginia, az egykori „Miss Amerika” háromnapos házasság után házastársi kegyetlenség címén válópert indított nyolcadik férje, Dick Raymond karmester ellen. Keresetében előadta, hogy az esküvő után férje arcultott és ez a gyakorlat oly megrögzött szokásává vált, hogy rövid házassága minden napján megismételte. A peoriai (Illinois állam) bírósága felbontotta a házasságot.

Holnap este van a Cigányszereltem felújítása

Léhár Ferenc örökszép, klasszikus értékű operettjét, a Cigányszereltem újítja fel a színház holnap este a klasszikus operett-ciklus során. Minden Léhár operett egy-egy zenei élmény, de összes művei között a Cigányszereltem az, amely pályafutása alatt a legmaradandóbb sikert aratta és a legtöbb előadást érte meg. A színház a felújítása során teljesen új köntösbe öltözteti ezt a gyönyörű operettet. Gróf László a Cigányszereltem rendezője hetek óta próbál a darab szereplőivel, hogy a Cigányszereltem előadásai ne csak vetekedjenek, hanem túl is szárnyalják a mai modern operettek sikerét. Külön érdekessége lesz az előadásnak egy új tenorista, Kallós József bemutatkozása, a

ki Jonel szerepében — a próbák alapján való megállapítás szerint — igen komoly sikert fog elérni. Gyönyörű, szárnyaló, nagyterjedelmű és szép tenorja van Kallós Józsefnek, akinek ez a fellépése minden bizonnyal új színészkari kezdetét jelenti. Tebán János a táncok betanításával, Rajnai Sándor pedig az operett kiállításával igyekszik biztosítani azt a sikert, amelyet Léhár Ferencnek ez a kiváló alkotása megérdemel. A Cigányszereltem főszerepeit Solymosán Magda, Ürmösy Magda, Báza Éva, Miklóssy Margit, Czopán Flóri, Jenei János, Csóka József, Deésy Jenő, Csengeri Aladár alakítják.

Szombati és vasárnapi előadások

Szombat délután ifjúsági előadást tart a színház, kizárólag az iskolák részére, amikor Scribe világhírű alkotása az Egy pohár víz kerül színre, olcsó hely árakkal. Szombat este Léhár Ferenc Cigányszerelme van másodsorú műsorán. Vasárnap délután három órakor László Miklósnak, a kitűnő színészirónak, a mult szezonban igen nagy sikert aratott vígjátéka az Illatszertár kerül szín-

re. Ez lesz a nagysikerű darab első olcsó helyáras előadása. Az Illatszertár színpadát ezuttal is az Angyal drogéria állítja ki. Vasárnap délután 6 órakor a Cigányszereltem van másodsorú harmadszor, este 9 órakor pedig Karácsony Benő, Schreiber Alajos és Nemes Ferenc nagysikerű operettjátékát, a Rut kis kacsát játsszák.

Solness építőmester

— Hétfőn este a világirodalmi ciklus során mutatja be a színház Ibsen hatalmas alkotását —

F. hó 25-én, hétfőn este kerül színre Ibsen Henrik egyik leghíresebb színműve, Solness építőmester. A klasszikus világirodalomnak ezt a hatalmas alkotását, amelyet a nagy északi költő önvalomásának és gyónásának tartanak, a színház olyan felfokozott ambícióval és határtalan tisztelettel mutatja be, ahogy ez a valóban mély és költői munka megérdemli és megköveteli.

Ibsen darabjait színpadra vinni és a mai felületes gondolkozású világban és korban azokban elmélyedni olyan teljesítmény, amely színházra és közönségre egyaránt nagy és szép feladatot jelent.

Ibsen problémái általános és mindent felölelő nagy emberi problémák. mégis áhitatos elmélyedés és a nemes gondolatoknak és szavaknak igazi szeretete kell ahhoz, hogy az író, színész és közönség egymásra találjon az „ibseni” ténylegesen „egy világot jelentő” deszkákon.

A színház drámai együttese Szabados Árpád rendezésében, briliáns előadásban hozza színre a világhírű darabot, amelynek főszerepeiben Erényi Böske, Fényes Alice, Paál Magda, Mészáros Béla, Tóth Elek, Szabados és Lantos fogják tudásuk legjavát adni.

Figyellen Ide! A

Bogya József író ÉTTEREMBE DIATA
alatt kitűnő alud borok, KITÜNŐ KONYHA, szolid árak szá-
zalék nélkül. Ebéd menü 3 fogás étlap szerint 22 lei. Minden
este cigányzene. Szíves párfogatást kérem a nagyrabecsült
vendégeimnek tiszteettel
Szigyártó János

— A váltóóvás felvételének órája —
lényeges kellék. A váltóóvás lényeges kellékének hiánya ügyében lényeges ügy került a napokban a Semmitőszék elé. Egy váltóóvás szövegéből kimaradt az óvás felvételének órája. A váltó tulajdonosa pert indított a forgató ellen, de ezt a keresetet a tábla elutasította azzal, hogy a váltóóvás időpontjának megjelölése lényeges kelléke az óvásról felvett jegyzőkönyvnek. Felfolyamodás folytán a Semmitőszék foglalkozott az ügygel, ítéletet azonban véleménykülönbség miatt nem hozott, hanem új tárgyalást tűz ki az egyeztetett tanács elé.

— HALÁSZI munkaruhái, orvosi köpenyei a legjobbak. 50 százalékból avatott kelméből készülnek. Cluj, Calea Regele Ferdinand 109. szám.

— Vasárnap iktatják be Színájában ezredparancsnokságába Pál jugoszláv régensherceget. A „Timpul” jelentése szerint Színájában vasárnap a királyi család és az előkelőségek jelenlétében iktatják be Pál jugoszláv régensherceget, annak az ezrednek a parancsnokságába, amelynek tulajdonosává nemrégiben kinevezték.

— Hirdetmény. A hadirokkantakat védő nemzeti hivatal (Cluj, Goldis 50.) a hadirokkant otthonok és a cluji hadirokkantok ellátása céljából árlejtést hirdet a következő cikkekre: Burgonya 3500, zeller 50, fokhagyma 7, szárazpaprika 400, sárgarépa 450, piros cékla 500, aszalt szilva 120, hagyma 450, petrezselyem 300, karalábé 300 kg. Az árlejtést október 30-án délelőtt 11 órakor tartják meg az intézetben, az állami árlejtési törvény 88—110. szakaszainak alapján. Az árlejtési feltételek az irodában megtekinthetők. A hirdetményt az intézmény részéről dr. L. Gábor elnök és Huszti Ilse igazgató írták alá.

— Férfinadrág két és félperc alatt. A csehszlovákiai proasnitzi ruházati iparüzem új nacionalizálási eljárással elérte, hogy 44 munkás 48 munkaóra alatt 530 női köpenyt állít elő, vagyis egy köpeny öt perc alatt készül. Egy másik üzemben 48 szabó 48 óra alatt 1200 férfinadrágot „termel”, úgyhogy egy nadrág előállításához 150 másodperc szükséges.

— Hetvenegy évig várt a bosszuval. Londonból jelentik: Cleethorpes város rendőrhatalósága elé két verekedő aggasztán került vádlottként: a kilencvenéves Alfred Evans, aki torkonragadta és megverte a hetvenéves James Farman. Evans azzal védekezett, hogy tettét jogos felháborodásában követte el, mert Farman öt hetvenegy évvel ezelőtt hazugnak nevezte. A bíró a felelősen nem tudó aggasztánt egyheti fogsázbüntetésre ítélte, de az ítélet végrehajtását felfüggesztette.

— Aki torkig van az előkelőséggel. Londonból jelentik: Georges Morris 84 éves ausztráliai kiscgazda unokaöccse, Sir Tankerville Morris halálával a bacioneti cím és hitbizományi birtok törvényes örököse lett. A boldog örökös, aki a Sydney melletti Monavale községben kis birtokán gazdálkodik, kijelentette, hogy hallani sem akar sem a rang, sem a birtok felől... Torkig vagyok az előkelőséggel, mondotta, címe elől szöktem meg 50 évvel ezelőtt. Azóta sok minlen mentem át, dolgoztam éttermekben, halkereskedésekben, tejgazdaságban, konyhakertészetben és most végül néhány holdnyi földeskémen, virágaim között akarom életemet befejezni. A hagyatéki gondnok kábelátvitatban értesített, hogy milyen szerencse ért, de még csak nem is feleltem neki.

KÜLÖNÖS VÉGRENDELÉI

Írta: KONDOR LÁSZLÓ.

(37.)

De, persze, miután a fák mégsem nőhetnek az égig, egy szép nap Vasderes is rajtavesztett és lakat alá került. A londoni esküdtszék huszonöt esztendői szigorított fogházra ítélte a híres betörőt, aki ebből tízet a datmoori fegyházban le is ült. Tíz év után Vasderes váratlanul kegyelmet kapott és mint szabadtartó fegyenc, átvette a Fekete Jaguár vezetését. Kiszabadulásának körülményei meglehetősen homályosak maradtak. Bár egyes alvilági körökben nyíltan beszéltek, hogy Vasderes, illetve akkor már Mr. Ransome, eladta magát a Scotland Yardnak, bizonyosat nem lehet tudni és az emberek lassanként tudomásul vették, hogy Vasderes megszűnt, ellenben bizonyos, félig polgári, félig alvilági alakban reinkarnálódott, mint Mr. Ransome.

Az igazság az volt, hogy Mr. Ransome időnként igenis tett bizonyos szolgálatokat a Scotland Yardnak, amely a szolgálatokat többek között azzal hálalta meg, hogy szemet hunyt a Fekete Jaguárban történt nem mindig épületes és még kevésbé törvényes dolgok fölött. Hellyel-közzel azért természetesen a Fekete Jaguárban is tartottak razzziát, de ezek inkább csak tessék-lássék műveletek voltak, amelyekről Mr. Ransome rendszerint jóelőre értesült, úgy, hogy mire a Scotland Yard emberei megjelentek, az agályos személyek és körülmények már rég eltűntek.

Ilyen körülmények között, érthető, hogy a Fekete Jaguár érdemes gazdája módfelett elcsodálkozott, amikor egy nap minden előzetes figyelmeztetés nélkül, ugyyszólván rajtaütésszerűen lepték meg a házát a Scotland Yard emberei. Már maga az, hogy a hírhedt Paul Tourey vezette a razzziát, szerfölött gyanús volt a derék embernek, aki az emberi gyarlóságról és általában az adott szó szentségének fikciójáról eddig sem táplált különös illúziókat. Egyszerűen az árulásszámba menő, nemtelen orvítámadás tökéletesen leverte a lábáról Mr. Ransomet. Még szerencse, hogy idegei vasból voltak és tudott uralkodni magán, különben könnyen magára zúdította volna a hatóság elleni erőszak súlyos testi sértés, vagy éppen gyilkosság felelősségteljes vádját. Mr. Ransome nem felejtette el, hogy valamikor Vasderesnek hívták és ezért összeszedte a jobbik esztét, barátságos mosolyt erőltetett arcára s a meglepett házigazda szeretetreméltóságával sietett a nem sok jóval kecsegtető Paul Tourey elé.

— Isten hozta minálunk, felügyelő ur — üdvözölte őt, a helyzethez egyáltalában nem illő elragadtatással. — Minék köszönhetem a szerencsét...

— Hm — felelte egykedvűen a felügyelő. — Felfogás dolga, hogy ki mit tart szerencsének...

A Scotland Yard látogatása a délutáni órákra esett, tehát arra az időre, amikor a Fekete Jaguárban alig lézengett valaki. Ez a körülmény bizonyos tekintetben megnyugtatónak látszott, másrészt azonban felkeltette azt a gyanút, hogy a félelmetes Paulnak kifejezett céljai vannak.

— Bizonyos Vasderes nevű uriembert keresek — mondta kis szünet után a felügyelő.

Mr. Ransome elsápadt. Egykori művésznévének emlegetése érzékeny hurokat talált megpendíteni lelkiismeretében, amelynek mindig voltak féltett számadásai.

— Mr. Tourey — igyekezett mosolyogni. — Ön nagyon jól tudja, hogy Vasderes már régen nem létezik.

(Folytatjuk.)

Tárgyalások Lengyel-ország és Danzig szabad-állam között

(VARSÓ.) A lengyel fővárosban most vették kezdetüket a lengyel kormány és a danzigi szenátus közötti tárgyalások. E tárgyalások vannak hivatva véglegesen szabályozni Lengyelország gazdasági és politikai jogait a szabad városban.

Békés formában nyer megoldást a nemzeti munkavédelem gyakorlati keresztülvitele

(BUCURESTI.) A Timpul jelentése szerint a nemzeti munkavédelem kérdésében a gyáripár és a kereskedelmi minisztérium közötti megegyezés jött létre, amelyben a gyáripár elismeri a román elem arányszám-növelésére vonatkozó elv indokoltságát. A nemzeti munkavédelmi törvényt a természetes fejlődésre bízva meghatározott időpont nélkül fogják alkalmazni és tekintetbe veszik az egyes vidékek és városok nép-rajzi adottságait. Az összes ipari vállalatok számára központi irodát létesítenek, ahol az állást igénylők előterjeszthetik kéréseiket, a gyáripárosok pedig elintézhetik az idevonatkozó ügyeiket. Ez az iroda fogja szükséghez képest elosztani a munkásokat és a tisztviselőket a különböző vállalatok között és figyelemmel lesz a nemzeti munkavédelmi törvény alapelveire.

— Előadás a Zsidó Pártban. A Zsidó Párt kulturprogramjának keretében f. hó 25-én, hétfőn este 9 órakor a párt Stroescu-ucca 7-b. alatti helyiségében Weinmann Jenő tart előadást: Az erdélyi zsidóság szociológiája címmel.

Starhemberg herceget eltanácsolták a politikai szerepléstől

(BÉCS.) A Heimwehr feloszlása után alakult bajtársi szövetség szerdára Linzben nagygyűlést hívott össze. Feszült érdeklődéssel várták Starhemberg herceg előre bejelentett beszédét, amely a hercegnek hosszabb szünet után a politikai életbe való visszatérését is jelentette volna. A gyűlést azonban bizonytalan időre elhalasztották és elmaradt Starhemberg beszéde is, aki állítólag a kormánytól bizalmas értesítést kapott, hogy a mai ausztriai helyzetben nem tartják kívánatosnak beszédének elmondását.

Rovottmultu betörőket fogott a rendőrség

(KOLOZSVÁR-CLUJ.) Két rovottmultu betörőt értek tetten lopási kísérlet közben tegnap este felé. Dam János Campului-ucca 119. szám alatti lakó 36 éves büntetett előéletű férfit éppen abban a pillanatban fogták el a közelben szolgálatot teljesítő rendőrök, amikor álkulccsal Szatmári György Spiru Haret-ucca 1. szám alatti lakásába hatol-

be. Előállították a központi rendőrségre. Ugyanabban az időben Claián Ambrus ugyancsak rovottmultu 32 éves férfi a Regina Mariu-ucca 37. szám alatti borpincébe tört be. Őt is a rendőrség bünygi osztályához kísérték be. A két jósaládból származó férfi bűnlajtsromának összeállítására céljából erőlyes nyo-
hozás folyik.

Csodálatos véletlen mentett meg egy kisfiút a vizbefulástól

(KOLOZSVÁR-CLUJ.) Tegnap délután, amikor az iskolás gyermekek hazafelé igyekeztek, Toderas Aurel lupsai 6 éves óvodásgyermek a központi rendőrség közelében

a Szamosárok partján játszadoxva beleesett a vízbe. A hullámok egészen a Str. Romei 15. szám alatti házig sodorták a jajgató kis gyermeket.

Szerencsére a gyermekek a télikabátja rajta volt, amely kigombolva a víz szí-
nén valósággal fenntartotta. A közben

odacsódult emberek közül az egyik asszony, aki uszni tudott, a már szorult helyzetbe került és fuldokolni kezdő kisgyermek után ugrott és saját élete kockázatával nagynehezen kiemelte a partra.

A kisfiúnak az ijedtségen kívül komolyabb baja nem történt.

A gyermeknek az időközben odahívott szülei sirva köszönték meg az életmentő asszony hőies önfeláldozását.

hetetlenül olaszellenes News Cronicle fogadja gyanakvással az olasz javaslatokat. A többi lapok szerint a tizenkettedik órában sikerült megmenteni a békét.

Amikor a „halott”-ról kiderül, hogy részeg

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Ma reggel 7 óra tájban a járőrök arról értesítettek telefonon a mentőket, hogy a Cal. Victoriei végén egy férfihulla fekszik az uttesten.

A kiszállott mentőorvos első percében tényleg azt gondolta, hogy halottról van szó, de a következő pillanatban megállapította hogy az illető részeg.

és Gál György Muncitorilor-uccai állás-nélküli bérkocsissal azonos. Fölvették tehát a mentőkocsira és mesterséges légzéssel kissé magához térítették, majd a rendőrség épülete előtt megálltak és átadták az ügyeletes rendőrtisztnek. Azután még két injekciót adtak neki, mert megállapítást nyert, hogy alkoholmérgezés következtében vesztette el eszméletét és emiatt teljes, szinte halotti merevség vett rajta erőt. Lapzártakor nevezett még mindig nem is tért magához és orvosi kezelés alatt áll. Állapota nagyon súlyos.

— Athelyezik Monosterra a fapiacot. A városi tanács a járványkórház környékén elhelyezett fapiacot, hír szerint, még az ősz folyamán áthelyezi Monosterra. Az áthelyezés egészségügyi és köztisztasági okokból fog megtörténni.

— Németszághban felrobbant egy nagy vegyészeti lerakot. Németszághban egy nagy vegyészeti lerakot felrobbant. Az így keletkezett tűzben számos rendőrközeg megsebesült, az oltási munkálatoknál.

— Megkínnyitlik a nyugdíj-könyvek és az államkötvények elzalogosításának kérdését. A Timpul jelentése szerint a pénzügyminisztérium törvényjavaslatot készít, amely módosítja az állami zálogházak szabályzatát és a jövőben lehetővé fogja tenni, hogy a nyugdíj-könyvekre és az államkötvényekre is folyósítsanak zálogkölcsönt, ami eddig nem lehetett.

— Aranysempészéssel vádolnak egy kolozsvári ékszerészt. Nagyváradra jelentés szerint a biharpüspöki határállomáson a Nagyváradra menő gyorsvonat egyik III. osztályú fülkéjében a határrendőrök őrizetbe vették egy Végh József nevű állítólag kolozsvári származású fiatal ékszerészt, akinél a meg-
notázásakor 450 gram szízaranyat találtak, amelyet ki akart az országból sempészni. Végh Józsefet kihallgatása után átadták az ügyészségnek és jelenleg ügye eldőléséig a nagyváradai ügyész foglya.

— Véres szerelmi dráma Bécsben. Karl Koller 76 éves öregségi járadékos két revolverlövessel megsebesítette Maria Hauer 27 éves fiatal nőt, azután fölölte magát. A férfi meghalt, a nő életveszélyes állapotban került kórházba. A tett oka: féltékenység. Koller ugyanis viszonyt folytatott a fiatal nővel, de észrevette, hogy az mások udvarlását is fogadja, ami sorozatos féltékenységi jelenetek után a véres dráma bekövetkezéséhez vezetett.

— Gyermekei szemeláttára gyilkolta meg a feleségét, mert az elrejtette előle az italt. Bécsből jelentik: Kisbach Pál 48 éves vasuti alkalmazott Sollenau-ban konyhakéssel támadt feleségére, aki az italt elrejtette előle. A kés olyan mély sebet ejtett az asszony nyakán, hogy rövid idő alatt elvérzett. A házaspár két gyermeke is tanuja volt a gyilkosságnak és a nagyobbik a 8 esztendő fú, ki is akarta csavarni a kést az apja kezéből, de sikertelenül és az egyenlőtlen küzdelem közben ő maga is súlyosan megsérült.

OKT. 23. A LEGNAGYOBB BALETTEGYÜTTES FELLÉPTÉ AZ OPERÁBAN OKT. 23.

FIRENZEI BALETT

Siessen Jeguet váltani!

— Stefanescu-Goanga lett a kolozsvári egyetem új rektora. A kolozsvári egyetem tegnapi rektorválasztásán 65 szavazatból 42-vel Stefanescu-Goanga alminiszter, eddigi rektort választották meg új rektornak. Ellenjelöltje dr. Borza professzor 23 szavazatot kapott.

— Tifuszjárvány pusztít az oroszországi koncentrációs táborokban. A lengyelországi lapok jelentik, hogy a Solowkin szigeten levő koncentrációs táborban hatalmas arányú tifuszjárvány lépett fel. Közel 2000 politikai elítélt meghalt, köztük számos lelkes. A járvány pusztítását csak fokozza az a tény, hogy nem állanak a rendelkezésre megfelelő számban orvosok és gyógyszereszek. A közegészségügyi viszonyok egyébként is elképesztőek. A halottak között ott szerepel Saratov püspöke is.

— Nem aszfaltoztatják ki a Marechal Foch-uccát. A nagyváradai Bitumen cég ajánlatot tett Kolozsvár városának a Cal. Marechal Foch-ucca kiaszfaltozására nézve és hajlandó lett volna a munkálatok összegét hitelezni. A tanács nemrégiben tartott ülésén az ajánlatot, mint elfogadhatatlant, elutasította.

— Nincs kegyelem a kényelmeskedő tanároknak. A nemzetnevelésügyi minisztérium panaszokat kapott abban az irányban, hogy egyes iskolák tanárai úgy osztották be óráikat, hogy azok mind a hét első három napjára essenek, ezáltal a hét másik három napján teljesen szabadok lehessenek. Minthogy ez az eljárás erősen pedagógia-ellenes, a miniszter utasította a tanfelügyelőket, hogy a tanárok órabeosztását mindenütt a legszigorúbban ellenőrizzék és gondoskodjanak minden ilyen szabálytalanság megszüntetéséről.

Hatalmas kínai győzelem az északi szakaszon

Ujabb egymillió katonát mozgósít Japán - Köz-
ársasági tábornokokat tartóztattak le a Valencia kormány katonái

(SANGHAI.) Japán jelentések szerint a kínai fronton félmillió kínai katonára 55 hadosztályba osztva áll harcban. A kínaiak veszteségeiket könnyen pótolhatják, de a japán utánpótlás nehézségekre ütközik. Kínai jelentés szerint Sanzi tartományban 80 ezer kínai megvert és szétugrasztott egy 30 ezer főnyi japán hadsereget és elfoglalta a japánok birtokában lévő Singkau városát, ahol 6000 puskát, 40 gépfegyvert, 20 tábortárgyat és egy bombavető repülőgépet zsákmányoltak nagymennyiségű lőszer és élelmiszer mellett. A kínai jelentések szerint a japán flotta támadásra készül a legdélebbben fekvő Hainan sziget ellen, ahol állítólag csapatokat akarnak partra tenni. A felfedést arra alapítják, hogy kínai felderítő repülőgépek látták a japán hadiflottát teljes sebességgel Hainan sziget felé haladni. Ennek ellenére a híradást nem tartják valószínűnek.

Ujabb egymillió japán katonát

(LONDON.) A Daily Herald sanghaji értesítése szerint Japán újabb 1 millió főnyi katonaságot mozgósított. Ennek felét Mandzsukóba és Koreába küldik, hogy készen álljon egy esetleges szövetség részről jövő támadás kivédésére. Sanghaiban pedig százezer főnyi japán hadsereget küldenek utánpótlásnak.

Letartóztattak több köztársasági tábornokot

(VALENCIA.) A köztársasági kormány rendelkezésére letartóztatták Cabrera Terilio Martinez és Asentio Jose tábornokokat, Barcelonában pedig Mone Fernando Martinez tábornokot és Hernandez Manuel gyalogsági ezredest. A vád ellenük az, hogy Malaga városának elvesztését nem gátolták meg az erők végső megfeszítésével. Ugyanakkor Bayonneból jelenti a Havas ügynökség, hogy a permeyi repülőterre Gijonból 5 köztársasági repülőgép érkezett 11 pilótával. Ezek elmondották, hogy Gijonban teljesen felbomlott a rend számos ház lángokban áll és a városban uccai harcok folynak.

Sajtóháború Berlin és Prága között (BERLIN.) A német és csehszlovák lapok közötti sajtóhárc a szudéta német vezérek körüli incidensek miatt tovább tart. A lapok hangja egyre élesebbé válik, úgy, hogy a helyzet emiatt máris rendkívül kiéleződött.

Megkönnyebbülés Londonban (LONDON.) Angliában határozott megkönnyebbülést okozott Olaszország engedékenyebb magatartása. A lapok nagy melegséggel írják Grandiról és Olaszországról és örömeiket fejezik ki afölött, hogy sikerült a benemavatkozási elvet megmenteni. Csak a rendit-

Nyomatott a laptulajdonos: MAYER ANTAL nyomdájának körforgóján. Cluj-Kolozsvár.

CENZURA